

Att undersöka fältet - metoder

Erfarenheter från designforskningsprojekt

Sinna Lindquist

FOI - totalförsvarets forskningsinstitut

sinna.lindquist@foi.se

Etnologi, arkeologi, konst, ...

Dr i MDI 2007, *Perspectives on Cooperative design*

undervisat sedan 2001

Insikter i metoder för datainsamling
- observation, intervju, video, fler....

Planera är viktigt ... men ibland blir det inte alltid
som man tänkt sig

Finns det gränser för vad vi får och kan undersöka?

Erfarenheter ur designforskningsprojekt

Daphne

Det blev inte som vi planerade. Observationen som metod, byte av fokus, självreflektion.

Copland

Vad gör man av viktig data som inte leder projektet framåt? Metoder som ger mer än man önskar, etiska frågor.

NEPMUK

Att använda alla sina sinnen, värden och värderingar.

EMT - Effektiv miljötillsyn

Att undersöka helheten - deltagande observation, intervju, dokumentation, analys

Observation

Testa här och nu!

Vad är ett fält?

Vad kan man observera?

Fokus, holistisk, fenomen

Kvalitativ, kvantitativ

Datainsamling - anteckna, fotografera, skissa, minnas, filma

Vad händer med datan/insikterna över tid?

Hur får man observera? Forskningsetik

Vad kommer JAG observera? Reflektion

Daphne

The vision of DAPHNE is that of integration of devices into a universe constructed of a tapestry of different regions each offering different digital capabilities. More specifically, the research objectives are to develop new theories and concepts to understand how interaction can be supported across a wide range of physical settings each offering different levels of digital support, to generate new design and evaluation methods appropriate to these technologies based on a combination of approaches from cognitive science, social science, and art and design.

To create new devices to establish new relationships between users....

Ut i fält för att observera

Begränsande miljöer; smutsigt, tungt, bullrigt, ...

Bageristudien

Bageristudien

Planering av en öppen observation, men med fokus på bagarnas teknikanvändning

En industridesigner och en etnolog som gör gemensam observation, två perspektiv på samma objekt

Byte av fokus

Vilka är vi som observerar? Vilka är vi som forskar?

Hur förhåller vi oss själva till studien, dess utformande och till oss själva?

Intervju

Vad är syftet med intervjun?

Hur går man tillväga för att nå dit?

Hur har man tänkt bearbeta materialet?

Strukturerad, semi-strukturerad

Hur länkar metoderna i varandra?

Copland

technology support for knowledge sharing in communities of practice

Studie av nomadiserande lärargrupper:

Lärare i skärgården

Lärare i svenska på utländska universitet

Modersmåslärare, MML

MML-studien

Observationer, intervjuer, enkäter, workshop

En första analys:

De har ett viktigt uppdrag men det saknas förståelse för deras arbete inom skolan

Stress, dåligt teknikstöd, dålig arbetsmiljö och svårt att planera, ...

Vad gör vi med data som är så viktig att man inte kan släppa den men som vi inte har kompetens att hantera?

Vad kan vi göra åt det här? Vad är vårt uppdrag?

NEPOMUK

EU-projekt, 2005-2008

15 partners

4 case

Institute Pasteur, Paris

Bioscience lab

Informations- och datahantering

Att närma sig kontexten

Observation med video
Intervju utifrån det filmade

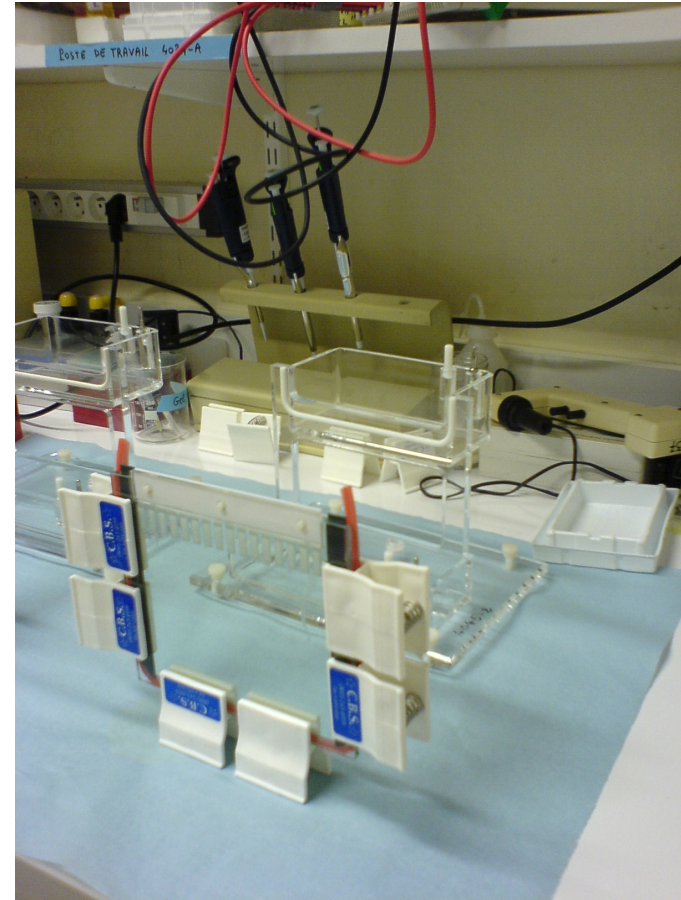

Sätt att förstå kontext:

- Positivistisk: rationell tradition, kvantitativ...
- Fenomenologisk: tolkning centralt för agerande, förhandling pågår...

Kontext som
“representationellt problem”
eller
“interaktionellt problem”

I en hermeneutisk tradition är förståelse och kunskap om kontexten viktig för att göra en så korrekt och poängrik tolkning som möjligt.

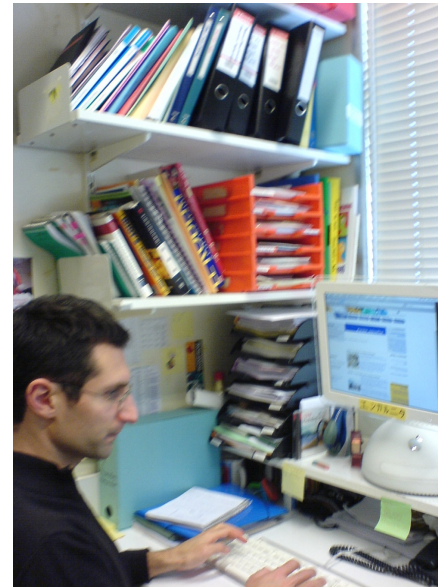

Kontext som något som
människor gör och agerar
inom

Kontext som kombination av entiteter: ett fenomen och omgivning som omger fenomenet

Kontext som en ram, en miljö, en bakgrund, ett perspektiv... som omger ett fenomen, en händelse... och möjliggör en meningsfull tolkning

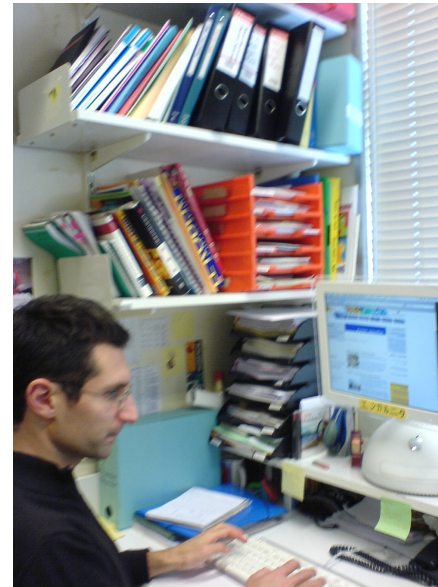

Kontext är relationell

Kontext - fokus varierar

Kontexten är situerad

Kontext är inte statisk

Reflektion

“Reflektion skiljer sig från vanligt “tänkande” eller “grubblande” genom att den är påtagligt målinriktad, att den genomförs med någon form av systematik och struktur där syftet är att distansera sig från gamla tankemönster och utveckla nya samt söka lösningar på frågeställningar.”

ur Den svårfångade reflektionen

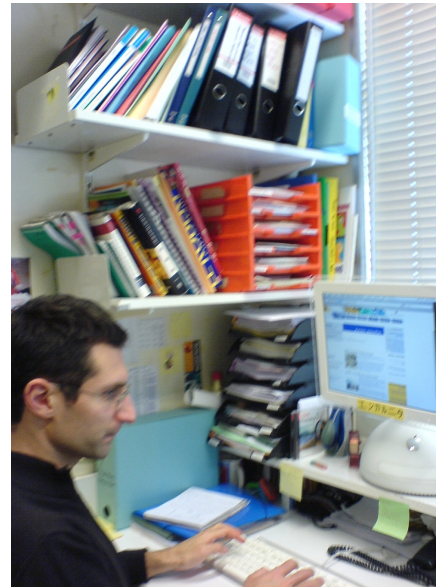
(Studentlitteratur, 2005)

Emsheimer, P., Hansson, H. & T. Koppfeldt

Fantasi

Minne och erfarenheter

Att kombinera pusselbitar
som inte självklart hör ihop

EMT - Effektiv miljötillsyn

Naturvårdsverket, 2009-2012

Bakgrund och förutsättningar:

- Nationellt fokus, samma lagstiftning för hela Sverige + EU
- Tillsyn av te x miljöfarlig verksamhet sker på kommunal och länsstyrelsenivå
- Miljöinspektörer och handläggare
- Finansiering av tillsyn enligt olika principer
- Saknas jämförbara resultat av tillsynen
- Saknas gemensamt förhållningssätt, metodik
- Saknas gemensamt tekniskt stöd
- Saknas en gemensam idé om hur tekniska system kan vara stödjande vid tillsyn

Miljöinspektören i fokus

Studiebesök, diskussioner, deltagande observationer, intervjuer:

Falun, Lomma, Jönköping, Gnosjö, ABB Robotics, Ludvig Svensson AB, Almedahls AB, ABB, SSAB, SKL, STHLM-miljöförvaltning, Ramböll, EDP-brukarkonferens, Eksjö kommun, Storuman kommun, Vindeln kommun, Avloppskonferens för miljöinspektörer, Fiskslakteri, Avloppsanläggning, Skjutbana, Motorstadion, Värmekraftverk, Vattentäkt, Fritidshusområde, Bergtäkt, Korvfabrik, Krematorium, Metalldetaljtillverkning, Plastdetaljtillverkning, ...

Hur stora fält kan man ta på sig att undersöka?

Hur begränsar man sig?

Hur ställer man samman resultat? Analys

Veta vilka frågor som är viktiga

Veta vilken typ av underlag/material som ska produceras

Viktigt att veta vem mottagaren är